

Sosialismi kehittymässä joukko- ja luokkaliikkeeksi

Luonnollisista syistä sosialismi alkuaikoina sen syntymämaassa Euroopassa ja eritoden täällä Amerikassa on ollut vähälukuisen ja luokka-asemaansa nähden mitä kirjavimman joukon huomion ja harrastusten esineenä. Vaikka sosialistisen ajattelutavan heräämisen historiallisena välttämättömyytenä oli, että kapitalistinen tuotantotapa jo ehti järkyttää luokkasuhteita, synnyttää sille tuotantotavalle ominaisia turmiollisia seurauksia ja eittämättömän selvästi näyttää kehityksensä pääsuunnan, ei se (kapit. tuotantotapa) kuitenkaan alkuasteellaan palkkatyöväestöä saattanut asemaan, että se olisi tullut pakotettua tutkimaan vallitsevaa tuotantotapaa ja siten keksimään ja julistamaan n. k. tieteellisen sosialismin syntysanat. Kun kapitalistinen tuotanto kykeni antamaan työtä ja kutakuinkin siedettävät elämänehdot manufaktuuria tuotantoajan pelkälle palkkaorjalle ja läänityslaitoksen entiselle maaorjalle, joka tavara-tuotannon kehittyessä oli joutunut läänitysherran ankaran riis-ton alaiseksi ja lopulta pelkäksi maantiekulkijaksi, ei heillä ollut mitään pakottavaa syytä olla tyytymättömiä uudelle tuotantotavalle ja uusille olosuhteille ja ryhtyä tutkimaan niitten vaikeita lakeja ja määrätä mitä seurauksia ne voivat tulevaisuudessa aiheuttaa. Joskin ensimmäisten koneitten otto tuotannon palvelukseen herätti tyytymättömyyttä,

kuin kone vähenti ihmistyötä, otti naisia miesten tilalle, pakotti tekemään kilpaa koneen kanssa, et tuo tyytymättömyys voinut kohota tuotantotapaa käsittäväksi, vaan kohdistui ainoastaan seuruksiin. On vielä huomattava, että kun alkuperäisen konetuotannon täytyi sitkeästi taistella käsiteollisuuden kanssa, niin toivottiin koneiston kehittymisen aiheuttavan käsiteollisuuden kukistumisen ja siten poistavan pahimman painajaisen uudelta tuotantotavalta. Muutoin alkuajan kapitalismi, muutamien sille suosiollisten edellytysten vallitessa, kykeni työorjilleen antamaan useita etuisuuksia ja verhoamaan todellisen luonteensa. Siis historiallinen oikku oli, ettei palkkatyöväestö, köyhälistö ensimmäisenä, omaa evankeliumia julistanut.

Sitävästoin kapitalismi verrattain pian pakkolakiensa mukaisella keskittymisellä, pääomien kasaantumisella uhkasi keskiluokkaa taloudellisenä ja poliittisena tekijänä, jopa syösten mainitun luokan jäseniä palkkatyöväestön alati suurenevaan armeijaan. He joutuivat asemaan, jossa oli pakko ruveta tutkimaan kapitalistisen tuotannon lakeja, luonnetta, ja näin ollen kykenivät määrittelemään sen matemaattisella tarkkuudella, tietysti ottaen huomioon sen tutkimusainevaraston joka silloin oli olemassa. Näin sosialistinen ajattelutapa sai ensimmäiset ja onnistuneet tulkinsa kes-

kiluokan jäsenistä. Että he pääsivät köyhälistön ajatustavan ja ajatusvaraston tulkiksi, siitä ei epäilystäkään, mutta tämä ei epää sitä tosiasiaa, että he kykenivät sen tieteellisellä tarkkuudella tekemään.

Ne syyt, jotka aiheuttivat sosialistisen ajatustavan ilmenemisen, vaikuttivat edelleen että tämä ajatustapa jäi kourallisen roikan lempiaatteeksi. Kun köyhälistö ei vielä tarvinnut ja taajunnut sosialismia, kun kapitalismi ei vielä ollut valtaomassaan, kun hätäisinkin tutkimus osoitti, että kapitalistinen tuotantotapa ei vielä ollut synnyttänyt niitä voimia jotka sen tuhoaisi, kun mikään tosiseikka ei osottanut sen pikaista kukistumista ja kun käytännöllinen toiminta oli miltei järjetönsä ja tuloksetonta, mitä muuta tällöin sosialismi voi olla kuin pelkkä "filosofinen turpailukenttä", spekulatiivinen syväne, johon nuo rappeutuvan luokan ainekset hukuttivat olevien olojen aiheuttaman epävarmuustunteen. Sosialismista tuli, käyttäakseni porvarillista tulkittamistapaa, elämän katsanto, joka tyydytti tuollaisen joukkion maailmankuvaa ja joka antoi järkevän ja lohduttavan selityksen elämän arvoituksesta. Ja kieltämätöntä on, että sosialistinen ajattelutapa etevämmyydellään työnsi syrjään porvarilliset n. k. yksilölliset katsomukset, jopa tuon ajan vähän kehittyneen luonnon materialisminkin, ne kun eivät kyenneet antamaan yksilölle sitä varmuutta, jota tuntematon ja hyrskyinen taloudellinen elämä edellytti.

Samalla kun alkuajan sosialismi, ollen ei köyhälistön liikkeenä ja ollen vailla käytännöllisen luokkataistelun kiirastulta, oli pelkkää mietiskelyä ja teoriaan analyseerausta, samalla se sairaloisesti päätyi käsittelemään kysymyksiä, joitten täysin ymmärtäminen ja ratkaisu kuuluu tulevaisuudelle. Tosin jotkut kaukonäköisimmät sosialistit ovat kokolailla säästyneet tuolta kiisukselta, mutta ei liike kokonaisuudessaan. Eikä sosialistinen liike ole vielä nytkään täysin vapautunut tuosta sairaloisuudesta. Ja miksikä? Siksi kun sosialismilla leikittelevät etupäässä keskiluokan ainekset, henkinen köyhälistö ja osaksi "työn aateli", "valiojoukko", tai miksikä tuota palkkatyöväestön kermakerrosta kulloinkin nimittää. Kun tämä tosiseikka on tiedossamme, emme joudu oudoksumaan vaikka näemme niin kuumaisesti pyrittävän tietämään mitä menettelytapoja kapitalismin kukistaminen kulloinkin tarvitsee, josko sosialismi käyttäessään valtiovaltaa, luokkavälikappaleenaan tekee sen itsensä tarpeettomaksi, josko sosialistinen olotila sen tai tämän kysymyksen ratkaisee siten tai täten. Toiselta puolen paikallisosastojen päätöksistä aina kansallisen puolueemme periaatteelliseen ohjelma-julistukseen saakka pistää esille "yleisen mielipiteen" leima, vähemmän puhdas luokkanäkökantä. Eikä nämä sairaloiset ilmiöliikkeestämme häviä ennenkuin se tulee köyhälistön liikkeeksi, ennenkuin tämä ryhmä ottaa sen omaksi pelastusvipusimekseen ja

leimaa sen tietoisien luokkaedun leimalla.

Mutta onneksi palkkatyöväestön näyttämölle astumisen aika on tullut.

Kapitalistinen tuotantotapa on jo koko palkkatyöväestön ja varsinkin teollisuuden varajoukon syössyt asemaan, jossa sosialismi on ainoa ymmärrettävä. Se alkoi uskonnolla yksilön aikaansaannokseen, se on edelleen etujensa vuoksi samaa uskottanut, mutta seurauksillaan on se tuon käsityksen palkkatyöväestöstä niin tyystin tuhonnut, ettei siitä ole jälkeäkään jälellä.

Palkkatyöläinen ei näe ja uskottele itselleen mahdollisuuksia; ainoastaan tilyn käteenmaksun. Mikään ei horjuta olosuhteitten häneen iskemää käsitystä, että hän ja hänen lapsensa-kin ovat ja kuolevatkin pelkän niukan käteismaksun saajina. Hän sen lisäksi joutuu joka päivä lukemattomien luokkatoverien sa kanssa kilpailemaan tuosta niukasta käteismaksusta, työstä. Tämä hänelle opettaa sen, ettei kapitalistinen tuotantotapa kykene kaikille antamaan edes työtä minkäänlaisilla ehdoilla. Hän huomaa myös, etsiessään työtä useista maista ja paikoista, ettei kapitalismin käsistä pelastu menemällä kaukaisimpiinkin seutuihin. Kapitalistisen riiston piirinä ei ole enään ainoastaan Eurooppa ja Pohjois-Ameriikka, vaan myös Aasia, Afriikka, Austraalia, Uusi Seelanti, Etelä Ameriikka sanalla sanoen koko maapallo, missä suinkin riistettävää on. Ja kuta vanhemmaksi kapitalismi ehtii, sitä murhaavammaksi se käy köy

hällistölle. Konetekniikka yhtenänsä paranee, n. k. tieteellinen johtotapa lisää työn tuottavuutta, josta yhdessä kapitalistisen tuotannon laajenemisen kanssa seuraa, että markkinat lamaan tuvat, teollisuus pysyy halvaustilassaan, työttömän armeija nopeasti lisääntyy ja vajoo ryysyköyhälistön asemaan. Tällaiseen asemaan joutunut työläinen helposti käsittää, ensiksikin nähdesään nuo jättiläismäiset tuotantovälineet ja miltei ehtymättömät tuotantolähteet, että olemisen taistelu olisi leikintekoa, jos elämän välttämättömyyksiä tuotetaisiin kaikkia varten, ja toiseksi, että ainoa tehoava lääke kapitalismin riistoa vastaan on tuon riiston poistaminen, kapitalistisen omistuksen ja tavaratuotannon lakkauttaminen, jonka luonnollisena seurauksena on kollektiivinen tuotanto ja kommunistinen jako, jota kohden kapitalistisen kehityksen kaikki viisarit viittaavat.

Näin nykyinen kapitalismi on köyhälistön ajatustavan tehnyt vaistomaisesti sosialistiseksi, josta on verraten lyhyt matka sille tietoisuuden asteelle, joka on korkeammalla porvariston ja jokaisen historiallisen kauden käsitystä yhteiskunnasta kokonaisuudessaan. Se, ettei köyhälistö enään innostu reformeihin, verotus- ja tullikysymyksiin, soinn tulahullutuksiin, takaisin maalle, j. n. e. samansuuntaisiin hullutuksiin, on pettämättömin ja samalla ilahuttavin merkki oikeasta luokkavaistosta ja heräävästä tietoisuudesta. Eipä teollisuuden varajoukossa saa kantavuutta se-

kään ajatussuunta, että he kaikkia tuotantoaloja käsittävällä taloudellisella järjestöllä voisivat monopoliseraata työvoimansa ja siten suuresti kohottaa elämän tasoaan. Mistä syystä tämä ajatus-suunta ei saa kantavuutta, siitä toisessa yhteydessä.

Se mitä sanoin teollisuuden varajoukosta, sopii suurimmaksi osaksi n. k. ammattitaitoisiinkin nähden. (Tässä yhteydessä lienee sopiva huomauttaa, että sana "teollisuuden varajoukko" ei täysin vastaa sen alkuperäistä merkitystä, ammattitonta reserviväkeä, sillä ammattilaistenkin piireissa jo on "varajoukkoa", mutta käytän kumminkin tuota sanaa alkuperäisessä merkityksessä.) Kaikilla ammattialoilla työskentelevät ovat tuomittu palkkaorjuuteen, joten ammattilaisissa ei voi syntyä mitään muuta kuin palkkaorjan ajatuksia. Pelastuksen mahdollisuutta yksilönä tai ammattiryhmänä ei ole. Mutta sekin ammattilaisten etuisuus verrattuna ammatittomiin, että he järjestöjensä suojelusvoiman takia ovat voineet työvoimansa edullisemmasti myydä, käy tulevaisuudessa huonommaksi. Ammattijärjestöjen suojelusvoima jo on lähes nollan arvoinen, ainakin tässä maassa. Suhde on jonkun aikaa toisellaan vähemmän kehittyneissä teollisuusmaissa. Ammattijärjestöjen suojelusvoima jo on niin pieni, ettei se ota entisiääkään saavutuksia säilyttämään, puhumattakaan uusien hankkimisesta. Viimeaikaisissa työtaisteluissa ammattilaiset ovat suhteellisesti hävinneet. Useissa tapauksissa ei ole ollut ky-

myskään muusta kuin puolustamisesta. Kun tämän lisäksi ottaa huomioon kallistuvat elämisen ehdot, niin lopputulokseksi jää, että ammattilaisten elämätaso laskee ja käy yleensä epävarmemmaksi. Ja pahin ei suinkaan ole menneisyydessä, vaan tulevaisuudessa. Konetekniikka nopeasti kehittyy tuottavammaksi ja vähempää taitoa kysyväksi, siten supistaen, jopa tykkänäänkin tuhoten ennen kukoistavia ja yhteiskunnallisesti tärkeitä ammattialoja. Joskin kehittyvä tuotanto ja yhteiskunnallinen elämä synnyttää yhteiskunnallisesti tärkeitä uusia tuotantoaloja, ne seuraavat samaa lakia, ne yhtenäin kehittävät sellaisiksi, että vähemmän tarvitaan sen palveluksessa suurempia ammattitietoja omaavia tuottajia. Vaikka ei yksikään edellinen tuotantotapa ole vaatinut tuottajiltaan niin suuria ennakkotietoja kuin kapitalistinen tuotantotapa, ei se kuitenkaan yhteiskunnallisesti ole tärkeä, kun kapitalistisessa tuotannossa tarvittavien suurempien ennakkotietojen omaavien tarve supistuu niin vähiin, jonka kapitalismi helposti saa köyhälistöön vajovasta keskiluokasta.

Pääoman suunnattomassa keskittymisessä on toinen hirttosilmukka ammatti- ja myös teollisuuksittainkin järjestäytymiselle. Pääoman riistämän varallisuuden suuri prosentti ja sen keskittymisen tekee aivan mahdottomaksi riistettyjen millään keinoin suojella itseään.

Näitten kapitalismin viimeisten saavutusten takia on ammattijärjestöt tulleet tehottomiksi. Ne

ovat nimellisiä. Tässä ei viime vuosien tilastot kykene asemasta oikeata kuvaa antamaan. Paikallislakko, yksinkertainen työstä lakkaaminen, tuo ammattijärjestöjen voimavaltti, on tullut tuhoavaksi käyttäjälleen. Tämän juoivaltavatkin laajat ammattilaispiirit ja ryhtyvät poliittista mahtia vallottamaan, jolla voisi suojella ammattijärjestöjä ja ennenkaikkea toteuttaa sosialistista olotilaa tähtääviä ja jouduttavia toimenpiteitä. Uskotettu työn ja pääoman välinen sopusointu näyttäytyykin korkeimmaksi epäsuonukseksi.

Kun ammattijärjestöt osottavat tehottomuutensa, silloin on luonnollisin asia maailmassa, että noitten järjestöjen jäsenten aivoissa syntyy tuotantoa vastaavampi järjestäytymismuoto, n. k. industrialinen, teollisuuksittain järjestäytyminen. Tällä kysymyksellä onkin näinä päivinä nousuveden luonne. Mutta nousee tiukka kysymys, onko tuollaiselle järjestäytymiselle olemassa edellytyksiä. Vaikka olevat olot ovatkin synnyttäneet tuollaisen korkeamman järjestäytymisen kaipuun ja tarpeen, ei se vielä todista, että nuo olot takaavat sille elämisen mahdollisuuden. On erikoisella huolella tarkastettava, mitä edellytyksiä tuollainen järjestö tarvitsee, millaisia myöteisiä ja vastaisia voimia vallitseva tuotanto nostattaa. Teollisuusunionismi on kyllä sopusoinnussa teollisuuden kehityksen kanssa eräässä suhteessa, nim. siinä, että se sulkisi järjestönsä kaikki samaa teollisuutta harjottavat ja työselkkausten sattua estäi-

si toisten vahingoittamasta toisten etuja, kuten on usein käynyt pirstotussa ammattiunionismissa. Mutta tämä ei ole tärkein ja riittävä tuki teollisuusunionismin onnistumiselle. Kuten jo edellä viittasin, ammattiunionismin suurin suojelusvoima perustui siihen, kun kapitalismi synnyttää tarvitsemansa työvoiman niin vähillä kustannuksilla, ettei sen keskuudessa ammattialoihin tarvittavan ennakkotiedon varaaminen ole mahdollista ja siis ammattialoilla ei ollut suurempaa ylituotetta, varajoukkoa. Mutta niin pian kun kehittyvä konetekniikka alkoi vähentää ennakkotiedon määrää, niin pian ammattijärjestöt alkoivat osottaa heikkenemisen merkkejä. Toinen ammattijärjestöjen nousuajan eutisuus oli siinä, että pääoma oli suhteellisesti pieni ja keskittymätön. Mutta industrialiselta unionismilta puuttuu kumpikin näistä taloudellisen järjestäytymisen perusehdoista. Siksi pä nimellisenkään, kaikkia tuotantoaloja käsittävän teollisuusjärjestön luominen nykypäivien kapitalistisen tuotannon piiriin on mahdotonta. Ja vaikkapa tuollainen järjestön luominen onnistuisikin, ja vaikkapa se vielä käyttäisi aseenaan kehuttua saboteessiakin, ei se kumminkaan kykenisi työvoimaa niin monopoliseeraamaan, että se vaarantaisi kapitalismia.

Tässä yhteydessä on sopiva mainita, vaikkakin ulkona aineesta, että industrialisen järjestön luominen kapitalismin hirttämistä varten on, huolimatta sen ylevästä tarkotuksesta, osottautuva päiviemme suurimmaksi haave-

luomaksi. Tämä siksi, kun tuolakin katsomuksella on jonkun verran kannatusta.

Taloudellisiin järjestöihin olen laveammasti kajonnut siksi, kun tässä suhteessa vallitsee mitä holtittominta asiain käsittelyä, vieläpä sosialistipolitiikoitsiainkin keskuudessa. Väärinkäsitysten torjumiseksi huomautan, etten taloudellisia järjestöjä aivan merkityksettömäksi tuomitse, sillä ainakin järjestetyn työn ja pääoman välinen taistelu helpoimmin paljastaa luokkavastakohtat ja järjestäytyminen opettaa ja paljastaa liittoutumisen suuren merkityksen, mutta tarkoitukseni on ollut kiinnittää huomiota niihin seikkoihin jotka taloudellista toimintaa haittaavat ja tästä syystä olen sille antanut suurempaa huomiota kuin se ansaitsee. Luokkaedun kannalta ei ole järkevää johtaa ja tuhlaata voimia päämääräänsä nähden vähemmän menestyksellisessä ja järkevässä toiminnassa. Sosialistien tehtävä on herääville joukoille aina osoittaa, että kapitalismi, joka perustuu riistoon, on tuhattava jos mieli riistoa poistaa. Tätäkään en sano sillä ymmärryksellä, että pelkäisin köyhälistöä voitavan johtaa tuulimyllyjä vastaan tappelemaan, sillä joukot, varsinkin päämäärästään tietoiset, osaavat valita kunakin hetkenä tarvittavat toimintatavat. Tätä todistaa sekin kun industrialiseen unionismiin kiinnittävät suurempaa toivoa patentteeratut johtajat kuin köyhälistö itse.

Keskiluokkaa myös kapitalismi enenevällä vauhdilla ruhjoo. Sieltä yhtenäen vajoo uutta voimaa

köyhälistön riveihin, jotka eivät näe mitään muuta mahdollisuutta kuin palkkatyöläisen kolkon kohtalon ja tästä syystä ovat pakotettuja turvautumaan sosialismiin. Onpa jo yhteiskunnallisesti tärkeitä tuotantoaloja, joilla pikkuporvaristo pääomatuottajana on tykkänään syrjäytetty. Voimasuhteet näin vaihtuvat eduksemme. Mutta keskiluokkaan kokonaisuudessaan ei saa kiinnittää liian suuria toiveita. Vaikka keskiluokka ei voi omana luokkana voimasuhteihin ja sen taantumukselliseen tarkotukseen katsoen edes vallankumouksen sameassa vedessä etuja kalastella, niin keskiluokasta kumminkin kapitalismi saa etevimmät ja sitkeimmät puolustajat. Vasta kapitalismin varman perikadon lähestyessä keskiluokkalaiset lukuisammin liittyvät kumoukselliseen työväestöön.

Maanviljelijään myöskään ei ole kiinnitettävä erittäin suurta toivoa. Maanviljelijä kuuluu tuotanto- ja siitä seuraavaan ajatus-tapaansa nähden keskiluokan kaikkein taantumuksellisimpaan ryhmään. Poikkeuksen tästä tietysti tekee vuokratiljelijä ja yleensä sellaiset viljelijät, jotka eivät omista viljelemäänsä maata. Niimpä esim. Suomen torppariväestö oli mitä kiitollisinta maaperää sosialismin levenemiselle. Kun maanviljelijästä puhutaan tältä kannalta, on erikoisesti tarkastettava eri maissa ja eri paikoissa vallitsevaa maanomistussuhdetta, sillä muuten korkealle kehittyneissä kapitalistisissa maissa on maanomistus saanut tykkänään erilaisen muodon.

Esim. korkealle kehittyneessä kapitalistisessa teollisuusmaassa Englannissa on maanomistus feodalinen. Suurkapitalismi näet ei ole maanomistukseen ja varsinkaan viljelykseen nähden ehtinyt suuressa määrässä sovittaa periaatteitaan. Missä maanomistus ei ole feodalinen, on se sanoakseni, pikkukapitalistinen s. o. viljelijä omistaa maan. Kun tämä viimeksimainittu omistumuoto on tyypillisin Yhdysvalloissa ja kun yleensä kirjoituksessani otan huomioon täkäläiset olosuhteet, niin tämä selittää tämän kappaleen ensimmäisessä lauseessa olevan väitökseni. Mutta tällainen "itsenäinen" maanviljelijä on siinä määrässä suurkapitalismin riistonalaisena, ettei hän suurissa joukoin kiinteämmästä ja jatkuvasti voi olla kapitalismin rintavarustuksena teollisuustyöväestöä vastaan. Sitäpaitsi maanviljelyksen eri toimialat tulevat luonteeltaan kapitalistisiksi, viljelys tulee vuokratiljelykseksi ja jo osaksi, joskin hitaasti, suurkapitalistiseksi viljelykseksi. Toiselta puolen maanviljelysväestö ei ole voinut muodostaa etujensa tueksi taloudellisia eikä poliittisia organisaatioita, joten he eivät voi sitkeästi taistella porvarillisen järjestelmän puolesta. Että he uivat porvaripuolueitten vanavedessä, on teollisuustyöväestölle edullisempi. Kuitenkin omistavan maanviljelysväestön on kaikista vaikeinta käsittää sosialista yhteiskuntajärjestelmää, huolimatta siitä vaikkapa tuo omistus on heille kahle ja vaikkapa heille kuinka selvästi todistetaan yhteiskunnallisen omistuksen edut.

Tämä toteaa sen tärkeän tosiasian, että millä tavalla vissi ihmisryhmä tuottaa elämän välttämättömyyksiä, se ratkaisevasti määrää heidän katsomuksensa laadun.

On kohtalon kirous maanviljelystyöväestölle, ettei se voi olla taistelussa, varsinkaan etumaisena, oman vapauttajansa puolesta.

Yleensä kapitalismi on suorittanut äärettömän tärkeän ja välttämättömän suurtyön, raivannut maaperän sosialistiselle olotilalle. Se on tuhonnut kansalliset näkökannat ja perinnäiset ennakkoluulot, riistänyt pyhyiden leiman jokaisesta toimialasta, tehnyt kaikki suhteet pelkiksi rahaja luokkasuhteiksi. Se on ottanut nuorukaisen kodin taantumuksellisesta piiristä, sitonut sen kehityksen väkipyörään. Se muuttaa kaikki yhteiskunnalliset tavat, laitokset ja suhteet. Se tykkäään vierottaa tuotantolähteitten ja välineitten omistajat tuotannosta ja tekee sen yksinomaan riippuvaksi köyhällistöä. Se yksinkertaistuttaa luokkasuhteet ja kookaa eduksemme voimasuhteet. Sanalla sanoen meidän päiviemme kapitalismi on sellainen grottemylly, joka kaikki jauhaa uutta, parempaa s. o. sosialistista olotilaa haluamaan.

Nämä myöhemmän kapitalismin seuraukset ne ovat, jotka ovat tässäkin maassa työväestön ajattelutavan sosialistiseksi tehneet ja ajaneet toiminnan arenelle. Viime kevätvaalit todistivat, että työnjättiläinen herää. Sosialistipuolueen jäsenmäärä no peasti lisääntyy, sosialistisia sanomalehtiä yhtenään perustetaan

siellä ja täällä, ja sosialistinen kirjallisuus leviää uskomattomassa määrässä. Ei tarvitse olla mikään ennustaja sanoessaan, että verrattain pian sivuutamme tuon liikkeen alkuajan kiusoittavan saamattomuuden tunteen. Sosialismi on tulemassa joukkoliikkeeksi, jonka mahtia ei pelkurinkaan voi evätä.

Tosin läheiseenkin tulevaisuuteen nähden ei voi yksityiseikkoja myöten sanoa sitä eikä tätä. Liikkeemme voi ottaa takaa-askelaitakin. Milwaukeeekin voi vielä olla porvareitten hallittavana — tietenkään ei kauvan. On näet huomattava, että porvarillisen kaupungin hallitseminen sosialisteille on äärettömän epäkiitollinen tehtävä. Nousee useita arkaluontoisia kysymyksiä, joista on miltei mahdoton pelastua. Sosialistinen kaupunginhallitus ei voi parhaalla tahdollaakaan poistaa työttömyyttä, vaikkapa ei puistoihin siinä määrässä uhrattaisikaan kun esikuvaksi suositettu Milwaukee näkyy tekevän. Syntyy työlakkoja ja rettelöitä, jolloin tuo nälkiintynyt joukko käy rauhotetun yksityisömistuksen kimppuun, jota on suojelemassa sosialistinen virkamah-ti. Täten syntyy yhteentörmäys köyhälistön ja sen edustaman virkoneiston välillä, joka pakottaa sen joko heti poistumaan tai häikäilemättömästi puolustamaan kapitalismin etuja — ja site-

tenkin poistumaan. Toivokaamme ettei näin käy, mutta älkäämme näiltä mahdollisuuksilta tukkiko silmiämme, ettemme niitten kohdatessa neuvottomaksi joudu. Varsinkin silloin on sosialistisen virkakoneiston asema epäkiitollinen, kun se on saavutettu pienellä enemmistöllä ja kun äänestäjät eivät ole luokkatietoisia ja karaistuja, mikä pitää paikkansa suureen prosenttiin äänestäjistä. Mutta mikäpä on sen parempi kouluuttaja kuin käytännöllinen luokkataistelu, sen parempi paljastamaan luokkavastakohdat ja ohjaamaan toimintaan itse pahan poistamiseksi. Näin näennäinen tappiokin on itseasiassa voitto köyhälistölle, se käy tietoisempina kapitalismin esivarustuksia valtaamaan. Sen parempi kuta suuremmassa määrässä työväestö astuu kunnallis- ja valtiopoliittikan alalle. Kapitalismi kyllä pitää huolen siitä, että köyhälistön on aina riennettävä luokkataistelun pyörteeseen, lopullisesti suoriutuen voittajana ja poistaen luokkataistelun syyt.

Näin sosialismista tulikoetusten kautta tulee valloittavan köyhälistön puhdas luokkaliike.

Eikö meillä Amerikan suomalaisilla sosialisteilla ole mitä suurin syy antautua yksinomaan jo hedelmöittävän, tuloksia tuottavan käytännöllisen luokkataistelun pyörteeseen?

Kalle Alatalo.